

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Raport metodologiczny

Ewaluacja Projektu

"Nauczyciel Obróbki Mięsa w Szkole XXI wieku"

Wioletta Borys
Ekspertka monitoringu i ewaluacji

- styczeń 2011 -

Spis treści

1 WSTĘP

1.1	Cel raportu	3
1.2	Struktura raportu	3

2 PODEJŚCIE METODOLOGICZNE

2.1	Wprowadzenie	3
2.2	Uzasadnienie ewaluacji	4
2.3	Cela badania i zakres badania	4
2.4	Przedmiot ewaluacji	7
2.4.1	Cel główny Projektu	7
2.4.2	Cele szczegółowe	7
2.4.3	Zaplanowane działania w Projekcie	8
2.4.4	Zaplanowane rezultaty Projektu	8
2.4.5	Wartość dodana w skali makroregionalnej i długofalowej	10
2.5	Kryteria ewaluacji	10
2.6	Zakres czasowy ewaluacji	11
2.7	Zakres geograficzny badania	11
2.8	Odbiorcy badania	11
2.9	Standardy ewaluacji	11
2.10	Metody i techniki badawcze	12
2.11	Opis sposobu zagwarantowania rzetelności i trafności narzędzi	14

3 SPOSÓB ORGANIZACJI I PRZEPROWADZENIA BADANIA

3.1	Wprowadzenie	14
3.2	Harmonogram ewaluacji	15
3.3	Kamienie milowe Projektu	15
3.4	Zawartość raportów z ewaluacji	16

4 ZAŁĄCZNIKI

4.1	Ankieta początkowa dla nauczycieli	17
4.2	Ankieta początkowa dla uczniów	17
4.3	Ankieta końcowa dla nauczycieli	17
4.4	Ankieta końcowa dla uczniów	17
4.5	Kwestionariusz wywiadów grupowych (FGI)	17
4.6	Kwestionariusz wywiadu (CATI) z opiekunami praktyk	17
4.7	Kwestionariusz ankiety monitoringowej	17

1. WSTĘP

1.1 Cel i zakres raportu metodologicznego

Raport metodologiczny ewaluacji projektu „*Nauczyciel Obróbki Mięsa w Szkole XXI wieku*” (nr wniosku o dofinansowanie WNDPOKL.03.04.03-00-053/10) realizowany przez Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego z siedzibą w Warszawie przy ul. Kruczkowskiego 3, 00-380, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III – „Wysoka jakość systemu oświaty”, Działanie 3.4 – „Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie”, Poddziałanie 3.4.3 – „Upowszechnienie uczenia się przez całe życie” – projekty konkursowe wykonany został przez Wiolettę Borys na zlecenie projektodawcy. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany jest pod nadzorem Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Raport uwzględnia wytyczne zawarte we wniosku o dofinansowanie projektu w punkcie 3.4 Rezultaty i Produkty.

1.2 Struktura raportu

Raport składa się z następujących elementów:

- Wstępu, obejmującego: cel raportu oraz strukturę raportu;
- Podejścia metodologicznego, na które składają się: uzasadnienie badania, cel i zakres badania, opis przedmiotu ewaluacji, kryteria ewaluacyjne, pytania kluczowe, opis metod i narzędzi badawczych;
- Sposobu organizacji i przeprowadzenia badania, na który składają się: harmonogram, struktura raportu z ewaluacji proaktywnej (ex ante), plan analizy z ewaluacji monitoringowej (on-going), struktura raportu z ewaluacji konkluzywnej (ex-post).

2. PODEJŚCIE METODOLOGICZNE

2.1 Wprowadzenie

W poniższych rozdziałach zaprezentowane zostanie podejście metodologiczne do badania ewaluacyjnego projektu „*Nauczyciel Obróbki Mięsa w Szkole XXI wieku*”.

Na podejście to składa się określenie:

- Uzasadnienie celu, przedmiotu i zakresu badania;
- Kryteriów standardów, metod i narzędzie badawczych.

2.2 Uzasadnienie ewaluacji

Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego rozpoczyna w styczniu 2011 roku realizację 14 miesięcznego projektu „*Nauczyciel Obróbki Mięsa w Szkole XXI wieku*” w ramach priorytetu III – „Wysoka jakość systemu oświaty”, Działanie 3.4 – „Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie”, Poddziałanie 3.4.3 – „Upowszechnienie uczenia się przez całe życie”

Zgodnie z wytycznymi ogłaszanymi przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego dla Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki należy przeprowadzić ewaluację projektu.

2.3 Cel i zakres badania ewaluacyjnego

Głównym celem ewaluacji jest dostarczenie odpowiedzi na pytania o:

- Początkowy poziom kompetencji uczestników i uczestniczek Projektu; motywacje oraz oczekiwania dotyczące udziału w projekcie; potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego, możliwości osiągnięcia celów Projektu w miejscach przewidzianych do realizacji praktyk; świadomość uczestniczek i uczestników programu w zakresie Gender Mainstreaming;
- Sposób realizacji i bariery realizacji praktyk; poziom zaangażowania uczestników i uczestniczek Projektu i opiekunów praktyk; opinie uczestniczek i uczestników programu na temat programu praktyk oraz warunków jego realizacji;
- Przyrost kompetencji zawodowych nauczycieli po stażu; rodzaj zmian w programach praktyk.

Ocenie zostanie poddany cały projekt „*Nauczyciel Obróbki Mięsa w Szkole XXI wieku*”. Proces ewaluacji oraz raporty ex-ante, on-going i ex-post mają umożliwić kompleksową ocenę Projektu i wskazać rekomendację do dalszych działań, mających na celu opracowanie w ścisłej współpracy z przedsiębiorcami i szkołami zawodowymi programu doskonalenia zawodowego, a następnie podniesienie poziomu kwalifikacji praktycznych i dydaktycznych 56 nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu zawodów związanych z przetwórstwem mięsa i gastronomią.

Zgodnie ze szczegółowym opisem zamówienia zostanie przeprowadzona ewaluacja proaktywna (ex-ante), monitorująca (on-going) i konkluzyjna (ex-post). Pozwoli to z jednej strony na systematyczną analizę podejmowanych działań i wydarzeń oraz nanoszenie na bieżąco ewentualnych zmian wynikających z zebranych danych na podstawie rekomendacji zamieszczonych w raporcie. Natomiast z drugiej strony umożliwi ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych w projekcie celów i rezultatów. Ewaluacja będzie miała charakter zewnętrzny (niezależna od personelu Projektu), aby zapewnić jej obiektywność.

Monitorujący charakter ewaluacji polegać będzie na:

- Dokonywaniu pogłębionej oceny wybranych zagadnień, w tym jakości pracy zespołu projektowego i osiągnięć uczestników Projektu, poziomu zaangażowania uczestników i uczestniczek Projektu i opiekunów praktyk; opinii nauczycieli/nauczycielek na temat programu praktyk oraz warunków jego realizacji;
- Diagnozie i analizie problemów pojawiających się w trakcie realizacji Projektu oraz poszukiwaniu możliwości jego rozwiązania, w tym sposobu realizacji i barier realizacji praktyk;
- Okresowej prezentacji wniosków ewaluacyjnych w trakcie trwania Projektu, na przykład podczas konferencji, czy spotkań ewaluatora z zespołem projektowym.

Proaktywny i konkluzyjny charakter ewaluacji polegać będzie na:

- Ocenie trafności dobranych celów i form wsparcia do rzeczywistych potrzeb uczestników Projektu;
- Diagnozie efektów oczekiwanych, w tym przyrostu kompetencji zawodowych nauczycieli po stażu i poziomu świadomości uczestniczek i uczestników Projektu w zakresie *Gender Mainstreaming*;
- Kompleksowym podsumowaniu realizacji Projektu, ustaleniu wniosków i rekomendacji umożliwiających programowanie praktyk w przedsiębiorstwach w sposób, który przyczynia się do rozwoju zawodowego Nauczycieli Przedmiotów zawodowych i Instruktorów Praktycznej Nauki zawodu.

Wykonawca ewaluacji, w ramach realizacji „monitoringu i ewaluacji Projektu” zobowiązuje się do:

1. Przygotowania autorskich narzędzi pomiaru:

- kwestionariuszy badań ankietowych,
- kwestionariuszy wywiadów grupowych (FGI),

- kwestionariuszy wywiadu (CAPI) z opiekunami praktyk,
- kwestionariuszy wywiadu (PAPI) dla uczniów/uczennic i nauczycieli/nauczycielek,
- testów kompetencji nauczycieli/nauczycielek ,
- kwestionariuszy ankiet monitoringowych;

2. Przeprowadzenia badań monitoringowych i ewaluacyjnych

A) Ewaluacji pro aktywnej, w której skład wchodzi:

- analiza wideo praktycznych zajęć zarejestrowanych w szkołach prowadzonych przez 56 nauczycieli/nauczycielek biorących udział w Projekcie pod względem kompetencji kluczowych,
- przygotowanie i analiza ankiet oceny nauczycieli/nauczycielek przez uczennice/uczniów biorących udział w zajęciach rejestrowanych w czasie praktycznych zajęć,
- przygotowanie merytoryczne założeń i ocena prezentacji dydaktycznych wykonanych przez uczestniczki/uczestników Projektu w czasie 4 spotkań diagnozujących (po 14 osób) pod względem kompetencji kluczowych i dydaktycznych,
- współprowadzenie wywiadów grupowych FGI oraz ankiet,
- ocena wyników testów kompetencji nauczycieli/nauczycielek biorących udział w programie,
- analizy dokumentacji merytorycznej Projektu.

B) Ewaluacji monitorującej

- badań CATI z opiekunami praktyk 42 uczestników/uczestniczek programu,
- analizy dokumentacji merytorycznej Projektu w tym dzienników praktyk,
- monitoring osobisty w miejscu prowadzenia praktyk u wybranych losowo 5 przedsiębiorców.

c) Ewaluacji konkluzywnej

- przygotowanie i analiza ankiet oceny nauczycieli/nauczycielek przez uczniów biorących udział w zajęciach rejestrowanych w czasie praktycznych zajęć,
- przygotowanie merytoryczne założeń i ocena prezentacji dydaktycznych wykonanych przez nauczycielki/ nauczycieli biorących udział w Projekcie w czasie 4 spotkań

diagnozujących (po 14 osób) pod względem kompetencji kluczowych i dydaktycznych,

- przeprowadzenie wywiadów grupowych FGI oraz ankiet ,
- ocena wyników testów kompetencji uczestników/uczestniczek programu,
- analizy dokumentacji merytorycznej Projektu.

d) Monitoringu warunków technicznych realizacji Projektu i stopnia zadowolenia Nauczycieli Zawodu z obsługi przez zespół projektowy.

2.4 Przedmiot ewaluacji (opis projektu)

Przedmiotem ewaluacji są przewidziane w harmonogramie projektu „*Nauczyciel Obróbki Mięsa w Szkole XXI wieku*” działania oraz zakładane we wniosku rezultaty „twarde” i „miękkie” Projektu.

2.4.1 Cel główny Projektu

Głównym celem Projektu zaplanowanym przez projektodawcę jest opracowanie w ścisłej współpracy z przedsiębiorcami i szkołami zawodowymi programu doskonalenia zawodowego, a następnie podniesienie poziomu kwalifikacji praktycznych i dydaktycznych 56 nauczycieli przedmiotów zawodowych (NPZ) i instruktorów praktycznej nauki zawodu (IPNZ) zawodów związanych z przetwórstwem mięsa i gastronomią poprzez 2-tygodniowe praktyki w przedsiębiorstwach (w tym co najmniej 6 mężczyzn). Uczestniczki i uczestnicy Projektu pochodzą będą z terenu całej polski.

2.4.2 Cele szczegółowe Projektu

Projektodawca założył realizację następujących celów szczegółowych:

- Zdiagnozowanie umiejętności 56 NPZ i IPNZ w zakresie obróbki mięsa i wypracowanie we współpracy z przedsiębiorstwami i szkołami zawodowymi efektywnych rozwiązań doskonalenia NPZ i IPNZ w czasie 2-tygodniowych praktyk w przedsiębiorstwach;
- Pogłębienie wiedzy i umiejętności 56 uczestników i uczestniczek programu dotyczących aktualnie stosowanej technologii, sprzętu, organizacji w rzeczywistych warunkach pracy przedsiębiorstwa przetwórstwa mięsnego i gastronomicznego;

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Zdobyć przez 56 uczestników i uczestniczek programu dodatkowych praktycznych umiejętności zawodowych związanych z technologią mięsa i wykorzystaniem mięsa w gastronomii;
- Podniesienie kwalifikacji dydaktycznych 56 nauczycieli i nauczycielek w zakresie praktycznego nauczania zawodu;
- Rozwijanie postawy innowacyjności 56 uczestników i uczestniczek Projektu w zakresie metodyki pracy NPZ i IPNZ;
- Uzyskanie przez 56 nauczycieli i nauczycielek biorących udział w projekcie wiedzy i zwiększenie świadomości na temat społecznego funkcjonowania kobiet i mężczyzn.

2.4.3 Zaplanowane działania w Projekcie

Projektodawca w ramach realizacji Projektu zaplanował następujące działania:

1. Zarządzanie Projektem i jego obsługę
2. Diagnozę początkową umiejętności uczestników i uczestniczek Projektu
3. Opracowanie programu praktyk
4. Realizację 2-tyg. praktyk
5. Diagnozę końcowych umiejętności uczestniczek i uczestników programu, opracowanie wniosków i rekomendacji.

2.4.4 Zaplanowane rezultaty Projektu:

Rezultaty „twarde” zaplanowane przez Wnioskodawcę w Projekcie:

- Liczba NPZ oraz IPNZ, uczestniczących w trwających co najmniej dwa tygodnie stażach i praktykach w przedsiębiorstwach w ramach działania - 56, w tym co najmniej 6-ciu mężczyzn (weryfikacja poprzez kopie Dzienników Praktyk wraz z listą obecności podpisaną przez opiekuna);
- Liczba NPZ oraz IPNZ, którzy ukończą dwutygodniowe praktyki w przedsiębiorstwach – 56, w tym co najmniej 6-ciu mężczyzn (weryfikacja poprzez kopie dzienników Doskonalenia Zawodowego - DDN);
- 2 programy doskonalenia NPZ i IPNZ zawodów związanych z przetwórstwem mięsa i gastronomią, zwalidowane przez praktyki w przedsiębiorstwach (weryfikacja poprzez

protokół odbioru od eksperta kluczowego - moderatora tworzenia programów praktyk);

- Liczba NPZ i IPNZ przeszkolonych w obsłudze nowoczesnego sprzętu, technologii i organizacji stosowanej w rzeczywistych warunkach pracy przedsiębiorstw mięsnych i gastronomicznych - 56, w tym co najmniej 6-ciu mężczyzn (weryfikacja poprzez raport specjalisty ds. monitoringu i ewaluacji na podstawie oceny raportów opiekunów praktyk, porównania początkowych i końcowych wyników badań przeprowadzonych przez eksperta technologii mięsa, eksperta dydaktycznego) ;
- Liczba NPZ i IPNZ wdrażających nowoczesne rozwiązania technologiczne, procesowe i organizacyjne w procesie kształcenia zawodowego - nie mniej niż 50 uczestników/uczestniczek, w tym co najmniej 6-ciu mężczyzn (weryfikacja poprzez nagrania lekcji, raport eksperta dydaktycznego i eksperta technologii mięsa na podstawie oceny prezentacji dydaktycznej i lekcji wykonanej przed i po zakończeniu praktyk w przedsiębiorstwach);
- Liczba NPZ i IPNZ, którzy nabyli w procesie doskonalenia dodatkowe umiejętności zawodowe związane z przetwórstwem mięsa w gastronomii i przemyśle mięsnym - nie mniej niż 50 uczestników/uczestniczek Projektu, w tym co najmniej 6-ciu mężczyzn (weryfikacja poprzez raporty koordynatora merytorycznego, specjalisty ds. monitoringu i ewaluacji, eksperta technologii mięsa, opiekunów praktyk określone na podstawie porównania wyników diagnozy początkowej „In” i końcowej „Out”);
- Liczba NPZ i IPNZ, którzy po stażu przeszli test teoretyczny i praktyczny i otrzymali certyfikat poświadczający nabycie dodatkowych umiejętności zawodowych - nie mniej niż 50 uczestników/uczestniczek Projektu, w tym co najmniej 6-ciu mężczyzn (weryfikacja poprzez kopie certyfikatów zarchiwizowane w biurze projektu, wyniki testów praktycznych i teoretycznych wykonanych przed rozpoczęciem i po zakończeniu praktyk);
- Liczba nauczyciele i nauczycieli biorących udział w projekcie, którzy zwiększyli swoją świadomość w zakresie społecznego funkcjonowania kobiet i mężczyzn -nie mniej niż 50 uczestników/uczestniczek Projektu, w tym co najmniej 6-ciu mężczyzn (weryfikacja poprzez raport specjalisty ds. monitoringu i ewaluacji na podstawie wykonanych badań PAPI, FGI i IDI).

Pomiar w tym zakresie będzie prowadzony w sposób ciągły: diagnoza wstępna, bieżąca ocena przebiegu praktyk, diagnoza końcowa.

Rezultaty „twarde” mierzone będą za pomocą narzędzi właściwych dla pomiaru dydaktycznego i badań społecznych: testy sprawdzające, ankiety, wywiady.

Rezultaty „miękkie” założone przez Wnioskodawcę Projektu:

- Wzrost zainteresowania doskonaleniem zawodowym, udziałem w realizacji innowacyjnych programów nauczania - nie mniej niż 50 uczestników/uczestniczek Projektu, weryfikacja poprzez raport specjalisty ds. monitoringu i ewaluacji na podstawie wykonanych badań PAPI, FGI i IDI);
- Aktualizacja wiedzy w zakresie stosowania nowoczesnych technik i technologii w obszarze nauczanego zawodu - nie mniej niż 50 uczestników/uczestniczek Projektu (weryfikacja poprzez raporty koordynatora merytorycznego, specjalisty ds. monitoringu i ewaluacji, eksperta technologii mięsa, eksperta dydaktycznego na podstawie wyników diagnozy początkowej „In” i końcowej „Out”);
- Udoskonalenie warsztatu pracy, zastosowanie atrakcyjnych metod pracy z uczniem m.in. technik multimedialnych - nie mniej niż 50 uczestników/uczestniczek Projektu, weryfikacja poprzez raporty koordynatora merytorycznego, specjalisty ds. monitoringu i ewaluacji, eksperta technologii mięsa, eksperta dydaktycznego na podstawie badań porównawczych ilościowych i jakościowych wyników oceny lekcji w szkole oraz oceny prezentacji dydaktycznych wykonanych podczas spotkań diagnozujących „In” i „Out”).

2.4.5 Wartość dodana w skali makroregionalnej i długofalowej:

- Transfer wiedzy praktycznej od przedsiębiorców do szkół w czasie i po zakończeniu Projektu;
- Zwiększenie jakości kadry średniego szczebla kończącej edukację zawodową związaną z przetwórstwem mięsa.

2.5 Kryteria ewaluacji

- **trafność (*relevance*)** - kryterium to pozwala ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele programu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i/lub realnym potrzebom beneficjentów;
- **skuteczność (*effectiveness*)** - kryterium to pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte;
- **oddziaływanie/wpływ (*impact*)** – kryterium to pozwala ocenić związek pomiędzy celem Projektu i celami ogólnymi, tj. stopień, w jakim korzyści odniesione przez docelowych beneficjentów miały szerszy ogólny wpływ na większą liczbę ludzi w danym sektorze, regionie lub w całym kraju;

- **użyteczność (*utility*)** – kryterium to pozwala ocenić do jakiego stopnia oddziaływanie Projektu odpowiada potrzebom grupy docelowej. Dzięki zastosowaniu tego kryterium będzie można ocenić czy zmiany wywołane realizacją Projektu są korzystne z punktu widzenia jego beneficjentów.

2.6 Zakres czasowy badania

Badanie ewaluacyjne ma dotyczyć całego okresu realizacji Projektu: od stycznia 2011 roku do kwietnia 2012 roku.

2.7 Zakres geograficzny badania

Badanie ma objąć obszar działania Projektu, całą Polskę.

2.8 Odbiorcy badania

Odbiorcami badania będą:

- Projektodawca i realizator Projektu: Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego;
- Zespół projektowy;
- Ministerstwo Edukacji Narodowej.

2.9 Standardy ewaluacji

Badanie ewaluacyjne aby dostarczyć wiarygodnych i wyczerpujących informacji będzie oparte na spójnej koncepcji i planie ewaluacji oraz standardach obowiązujących dla tego typu ewaluacji w Unii Europejskiej.

- **przydatność** – ewaluacja dostarczy informacji, które będą mogły zostać wykorzystane przez projektodawcę i realizatorów Projektu zgodnie z jego zapotrzebowaniem wyrażonym w niniejszym opisie przedmiotu zamówienia;
- **stosowność** – w procesie ewaluacji powinny być brane pod uwagę tylko te informacje i czynniki, które są niezbędne do realizacji celu badania określonego w punkcie 2. Sposób ich uzyskania i wykorzystania powinien gwarantować zachowanie zasad

etycznych względem osób zaangażowanych w ewaluację Projektu oraz tych, których dotyczą jej wyniki.

- **adekwatność techniczna** – ewaluacja zostanie przeprowadzona zgodnie z wytycznymi ogłaszanymi przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego dla Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz zgodnie z założeniami przedstawionymi we wniosku o dofinansowanie Projektu w punkcie 3.4 Rezultaty i Produkty.

2.10 Metody i techniki badawcze

W celu kompleksowej realizacji badania ewaluator posłuży się szerokim zakresem metod i narzędzi badawczych, których zróżnicowanie sprzyjać będzie uzyskiwaniu obiektywnych i wiarygodnych rezultatów. Wybierając metody badawcze i konstruując narzędzia badawcze ewaluator kierował się następującymi założeniami:

- Metody/narzędzia dostarczą wyczerpujących odpowiedzi na pytania ewaluacyjne postawione przez Wykonawcę;
- Narzędzia będą dostosowane do grupy respondentów, do których są skierowane;
- Tam gdzie jest to możliwe będzie się dążyć do multiplikacji źródeł, na podstawie, których oparte będą oceny i rekomendacje. Oznacza to zarówno stosowanie wielu narzędzi badawczych w celu odpowiedzi na dane zagadnienie ewaluacyjne jak i skierowanie danego narzędzia do różnych grup respondentów. W ten sposób uzyskane dane będą mogły być zweryfikowane pod różnym kątem zgodnie z obowiązującą w badaniach zasadą triangulacji.

Zastosowane metody i techniki badawcze:

1. Analiza dokumentów i danych zastanych, w tym:
  - raport Koordynatora Merytorycznego,
  - raport Kierownika Projektu,
  - raport Eksperta Dydaktycznego,
  - raport Eksperta Merytorycznego,
  - raport Eksperta Kulinarnego,
  - raport Specjalistki Gender Mainstreaming'u,

- raport Specjalistki ds. Promocji i Rekrutacji,
  - raporty Opiekunów Praktyk,
  - dzienniki praktyk;
  - zapis DVD lekcji i prezentacji dydaktycznych.
- 2 Test kompetencji nauczycielek i nauczycieli biorących udział w projekcie – skonstruowane zgodnie z zadaniami pomiaru dydaktycznego służące do badania wzrostu kompetencji.
  - 3 Badanie ankietowe (PAPI) – polegające na zadawaniu serii wystandaryzowanych pytań ułożonych w ustrukturyzowany sposób (kwestionariusz) próbie osób (nauczyciele i ich uczniowie). W projektowanej ewaluacji służyć one mają zbieraniu danych ilościowych i jakościowych z ukierunkowaniem na ten pierwszy rodzaj danych w celu szacowania rezultatów, oddziaływania i użyteczności działań i rozwiązań zastosowanych w projekcie.
  - 4 Wywiad grupowy (FGI) z udziałem nauczycielek i nauczycieli biorących udział w projekcie na temat ich motywacji oraz oczekiwań dotyczących Projektu, potrzeb w zakresie doskonalenia zawodowego, oceny technicznego zaplecza Projektu, programu praktyk.
  - 5 Wywiad telefoniczny z opiekunami praktyk (CATI) na temat poziomu zaangażowania uczestników/uczestniczek programu, opinii na temat programu praktyk oraz warunków jego realizacji, sposobu realizacji i napotykanym barier realizacji praktyk.
  - 6 Indywidualny wywiad pogłębiony z praktykantami/praktykantkami (IDI) na temat poziomu zaangażowania opiekunów praktyk, opinii na temat programu praktyk oraz warunków jego realizacji, sposobu realizacji i napotykanym barier realizacji praktyk, możliwości osiągnięcia celów Projektu w miejscach przewidzianych do realizacji praktyk, spełniania oczekiwań dotyczących udziału w projekcie.
  - 2 Panel ekspertów – opierająca się na ustrukturyzowanym procesie zbierania wiedzy grupy ekspertów w celu opracowania w ścisłej współpracy z przedsiębiorcami i szkołami zawodowymi programu doskonalenia zawodowego nauczycieli/nauczycielek przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu zawodów związanych z przetwórstwem mięsa i gastronomią.

2.11 Opis sposobu zagwarantowania rzetelności i trafności narzędzi

Rzetelność i trafność narzędzi powinna być zagwarantowana poprzez:

- zapewnienie o zachowaniu anonimowości respondentów biorących udział w badaniu ankietowym,
- odsłuch zarejestrowanych wywiadów (możliwość zapisu treści przeprowadzonych wywiadów)

3. SPOSÓB ORGANIZACJI I PRZEPROWADZENIA BADANIA

3.1 Wprowadzenie

Organizacja badania i szczegółowy harmonogram pracy zostały tak zaprojektowane, by uwzględnić wszystkie wymagane raporty, czas ich przekazania oraz najbardziej optymalne zastosowanie narzędzi badawczych, które pozwolą znaleźć odpowiedzi na kluczowe pytania badawcze.

W poniższym rozdziale zaprezentowane zostaną kolejno:

- Harmonogram ewaluacji
- Sposób prezentacji oraz zawartość raportów

3.2 Harmonogram ewaluacji

Harmonogram ewaluacji zaplanowano zgodnie z przyjętym przez Instytucję realizującą Projekt Harmonogram realizacji Projektu.

Rysunek nr 1. Harmonogram ewaluacji Projektu

Etapy ewaluacji	Rok	2011												2012			
	Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII				
	Kwartał													I	II		
Stworzenie narzędzi, prowadzenie ewaluacji proaktywnej, monitoring																	
Tworzenie raportu z ewaluacji pro aktywnej i monitoringu																	
Prowadzenie ewaluacji monitorującej i tworzenie raportu																	
Realizacja ewaluacji konkluzywnej																	
Stworzenie raportu końcowego z monitoringu i ewaluacji konkluzywnej																	

Opracowanie własne

3.3 Kamienie milowe Projektu

W Projekcie jako kamienie milowe¹ określono:

- Diagnozę początkową umiejętności uczestników/uczestniczek przeprowadzoną podczas pierwszego spotkania diagnozującego, na podstawie wyników której określony zostanie poziom kompetencji nauczycieli/nauczycielek biorących udział w Projekcie, ich potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego, motywację oraz oczekiwania związane z Projektem.
- Opracowanie programów praktyk podczas trwającej 2 dni konferencji. Na podstawie wyników diagnozy początkowej przedstawiciele szkół zawodowych

¹ Kamienie milowe - Rodzaj obiektywnie weryfikowalnego wskaźnika dla celów krótkoterminowych (zwykle działań) ułatwiających pomiar osiągnięć w trakcie projektu a nie pod sam jego koniec. Wskazują także terminy, w których można podjąć decyzje.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

gastronomicznych/technologii mięsa i przedsiębiorcy opracują 2 programy 2-tygodniowych praktyk w zakładach mięsnych i restauracjach.

- Realizację 2-tygodniowych praktyk, która przyczyni się do podniesienia kwalifikacji praktycznych i dydaktycznych nauczycieli/nauczycielek biorących udział w Projekcie.
- Diagnozę końcowych umiejętności, która udzieli informacji nt. wpływu udziału w praktykach na realizację celów Projektu.
- Opracowanie podczas konferencji kończącej modelowego programu doskonalenia zawodowego nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu poprzez praktyki oraz sformułowanie wniosków i rekomendacji dotyczących dalszego wdrażania i upowszechniania wypracowanych rozwiązań.

3.4 Zawartość raportów z ewaluacji

W ramach przeprowadzonej ewaluacji sporządzone zostaną następujące raporty (uwzględniono zmiany wprowadzone na etapie negocjacji):

1. Raport metodologiczny będący wyznaczeniem kamieni milowych Projektu – (grudzień 2010 lub styczeń 2011)
2. Raport z ewaluacji proaktywnej (ex ante) - (kwiecień lub maj 2011) zawierający informacje potrzebne do przygotowania programów praktyk w tym:
  - początkowy poziom kompetencji nauczycieli/nauczycielek biorących udział w Projekcie;
  - motywacje oraz oczekiwania dotyczące Projektu;
  - potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego;
  - możliwości osiągnięcia celów Projektu w miejscach przewidzianych do realizacji praktyk;
  - świadomość nauczycieli/nauczycielek w zakresie Gender Mainstreaming.
3. Analiza z ewaluacji monitorującej (on-going) – (wrzesień lub październik 2011) dostarczająca informacji dotyczących:
  - sposobu realizacji i barier realizacji praktyk;
  - poziomu zaangażowania uczestników i uczestniczek Projektu i opiekunów praktyk;

- opinie uczestniczek i uczestników programu oraz opiekunów praktyk na temat programu praktyk oraz warunków jego realizacji.
4. Raport z ewaluacji konkluzywnej (ex-post) – (I kwartał 2012r.) opisujący realizowany Projekt oraz uzyskane w nim efekty. Raport będzie zawierał wnioski i rekomendacje umożliwiające programowanie praktyk w przedsiębiorstwach w sposób, który przyczynia się do rozwoju zawodowego Nauczycieli Przedmiotów zawodowych i Instruktorów Praktycznej Nauki zawodu.

4 ZAŁĄCZNIKI

Do raportu dołączono następujące załączniki:

- 1 Kwestionariusz ankiety audytoryjnej początkowej „in” dla nauczycieli/nauczycielek biorących udział w projekcie;
- 2 Kwestionariusz ankiety audytoryjnej końcowej „out” dla nauczycieli/nauczycielek biorących udział w projekcie;
- 3 Kwestionariusz ankiety audytoryjnej początkowej „in” dla uczniów nauczycieli/nauczycielek biorących udział w projekcie;
- 4 Kwestionariusz ankiety audytoryjnej końcowej „out” dla uczniów nauczycieli/nauczycielek biorących udział w projekcie;
- 5 Kwestionariusz wywiadów grupowych (FGI);
- 6 Kwestionariuszy wywiadu (CATI) z opiekunami praktyk.